

Repertoriul jurisprudenței

ORDONANȚA TRIBUNALULUI (Camera întâi)

14 februarie 2019*

„Acțiune în anulare – Produse fitosanitare – Substanța activă «glifosat» – Reînnoire a includerii în anexa la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 – Lipsa afectării individuale – Act normativ care presupune măsuri de executare – Inadmisibilitate”

În cauza T-125/18,

Associazione Nazionale Granosalus – Liberi Cerealicoltori & Consumatori (Associazione GranoSalus), cu sediul în Foggia (Italia), reprezentată de G. Dalfino, avocat,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de F. Castillo de la Torre, de D. Bianchi, de G. Koleva și de I. Naglis, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se solicită anularea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2324 din 12 decembrie 2017 al Comisiei de reînnoire a aprobării substanței active glifosat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (JO 2017, L 333, p. 10).

TRIBUNALUL (Camera întâi),

compus din doamna I. Pelikánová, președinte, și domnii P. Nihoul (raportor) și J. Svenningsen, judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

dă prezenta

Ordonanță

Istoricul cauzei

- 1 Glifosatul este o substanță activă utilizată în special ca erbicid.

* Limba de procedură: italiana.

- 2 Glifosatul a fost „autorizat” pentru utilizarea prevăzută la punctul 1 de mai sus, pentru prima dată, în Uniunea Europeană, prin includerea sa pe lista substanțelor active din anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului din 15 iulie 1991 privind introducerea pe piață a produselor de uz fitosanitar (JO 1991, L 230, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 10, p. 30).
- 3 Adăugarea glifosatului la sfârșitul tabelului din anexa I la Directiva 91/414 a fost efectuată prin Directiva 2001/99/CE a Comisiei din 20 noiembrie 2001 de modificare a anexei I la Directiva 91/414 în scopul includerii glifosatului și metil tifensulfuronului ca substanțe active (JO 2001, L 304, p. 14, Ediție specială, 03/vol. 39, p. 254).
- 4 În temeiul Directivei 2001/99, glifosatul era „autorizat”, ca substanță activă, de la 1 iulie 2002 până la 30 iunie 2012.
- 5 Articolul 5 alineatul (5) din Directiva 91/414 prevedea că includerea unei substanțe active se putea reînnoi, la cerere, cu condiția prezentării acestei cereri cu cel puțin doi ani înainte de expirarea perioadei de includere.
- 6 Comisia Europeană a primit o cerere de reînnoire privind glifosatul în termenul prevăzut.
- 7 Cu toate acestea, s-a constatat că nu fuseseră încă adoptate norme detaliate privind transmiterea și evaluarea informațiilor suplimentare necesare pentru reînnoirea substanțelor active.
- 8 Așadar, includerea glifosatului a fost prelungită până la 31 decembrie 2015 prin Directiva 2010/77/UE a Comisiei din 10 noiembrie 2010 de modificare a Directivei 91/414 în privința datelor de expirare pentru includerea în anexa I a anumitor substanțe active (JO 2010, L 293, p. 48).
- 9 Ulterior, Directiva 91/414 a fost abrogată, de la 14 iunie 2011, prin Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414 ale Consiliului (JO 2009, L 309, p. 1).
- 10 Substanțele active considerate a fi fost aprobate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 sunt enumerate în anexa la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei din 25 mai 2011 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 1107/2009 în ceea ce privește lista substanțelor active aprobate (JO 2011, L 153, p. 1).
- 11 Pe lista prevăzută în anexa la Regulamentul de punere în aplicare nr. 540/2011, figurează glifosatul. Data de expirare a perioadei de aprobare a acestei substanțe active a fost stabilită la 31 decembrie 2015.
- 12 La 20 decembrie 2013, Republica Federală Germania, în calitate de stat membru raportor, a prezentat, în colaborare cu Republica Slovacă, în calitate de stat membru coraportor, proiectul de raport de evaluare a reînnoirii aprobării glifosatului.
- 13 Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) a comunicat proiectul de raport de evaluare în cauză solicitantului, precum și statelor membre, pentru a obține observațiile lor. Aceasta a transmis Comisiei observațiile pe care le-a primit și a pus la dispoziția publicului dosarul rezumativ suplimentar.
- 14 La 20 martie 2015, Agenția Internațională pentru Cercetare în Domeniul Cancerului (IARC) a publicat constatările sale cu privire la potențialul cancerigen al glifosatului. Pe baza acestor constatări, aceasta l-a clasificat în lista produselor probabil cancerigene pentru om.

- 15 La 29 aprilie 2015, Comisia a însărcinat EFSA, până la 30 octombrie 2015, să examineze informațiile care figurează în constatările IARC privind potențialul cancerigen al glifosatului și să țină seama de acestea în analizele și în concluziile sale.
- 16 În așteptarea lor, Comisia a prelungit perioada de aprobare a glifosatului până la 30 iunie 2016, prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1885 din 20 octombrie 2015 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active 2,4-D, acibenzolar-s-metil, amitrol, bentazon, cihalofop-butil, diquat, esfenvalerat, famoxadon, flumioxazin, DPX KE 459 (flupirsulfuron-metil), glifosat, iprovalicarb, izoproturon, lambda-cihalotrin, metalaxil-M, metsulfuron-metil, picolinafen, prosulfuron, pimetrozin, piraflofen-etil, tiabendazol, tifensulfuron-metil și triasulfuron (JO 2015, L 276, p. 48).
- 17 Regulamentul de punere în aplicare 2015/1885 se întemeia pe articolul 17 primul paragraf din Regulamentul nr. 1107/2009, care prevede că Comisia poate amâna data de expirare a perioadei de aprobare a unei substanțe active atunci când este probabil ca această aprobare să expire înainte de a se lua o decizie cu privire la reînnoirea ei, din motive independente de voința solicitantului.
- 18 La 30 octombrie 2015, EFSA și-a prezentat concluziile cu privire la probabilitatea ca glifosatul să îndeplinească criteriile de aprobare prevăzute la articolul 4 din Regulamentul nr. 1107/2009.
- 19 În concluziile sale, EFSA a arătat că „este puțin probabil ca glifosatul să prezinte un risc cancerigen pentru oameni și că dovezile nu justifică clasificarea acestei substanțe [active] din cauza potențialul său cancerigen, în aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1272/2008 [al Parlamentul European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (JO 2008, L 353, p. 1)]”.
- 20 Comisia a prezentat proiectul de raport de examinare Comitetului permanent pentru plante, animale, produse alimentare și hrană pentru animale, la 28 ianuarie 2016. Solicitantul a avut posibilitatea să prezinte observații.
- 21 În cadrul Comitetului permanent pentru plante, animale, produse alimentare și hrană pentru animale, mai multe state membre au considerat oportun să solicite avizul unei alte instanțe, și anume Comitetul pentru evaluarea riscurilor al Agenției Europene pentru Produse Chimice (ECHA) cu privire la clasificarea armonizată a glifosatului în ceea ce privește carcinogenicitatea acestuia, înainte de a lua o decizie cu privire la reînnoirea aprobării.
- 22 Având în vedere timpul necesar Comitetului pentru evaluarea riscurilor al ECHA pentru a emite un aviz, perioada de aprobare a glifosatului a fost prelungită a treia oară, de această dată până la 15 decembrie 2017, prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1056 al Comisiei din 29 iunie 2016 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadei de aprobare a substanței active glifosat (JO 2016, L 173, p. 52).
- 23 Comitetul pentru evaluarea riscurilor al ECHA a transmis avizul său Comisiei la 15 iunie 2017. În avizul său, acesta a concluzionat prin consens că, judecând pe baza informațiilor disponibile în prezent, nu este justificată nicio clasificare a gradului de pericol din punct de vedere al carcinogenității în ceea ce privește glifosatul.
- 24 La 6 octombrie 2017, Comisia a primit în mod oficial o inițiativă cetățenească europeană care se referă la glifosat într-unul dintre cele trei obiective și care a obținut semnăturile validate a cel puțin un milion de cetățeni europeni care provin din cel puțin șapte state membre.

- 25 La 23 octombrie 2017, Comisia a răspuns la inițiativa cetățenească europeană arătând că „[i]n ceea ce prive[a] primul obiectiv constând în interzicerea erbicidelor pe bază de glifosat, [aceasta] consider[a] că nu exist[a] nicio rațiune științifică și nici juridică care să justifice interzicerea glifosatului și nu intențion[a] să facă o propunere legislativă în acest sens”. Aceasta a adăugat că, „[i]n special, dovezile științifice nu permit[eau] să se concluzioneze că glifosatul [putea] provoca cancerul” și că, „[p]rin urmare, decizia luată [...] de a reînnoi aprobarea glifosatului (pentru o durată de cinci ani) [era] pe deplin justificată”.
- 26 Comitetul permanent pentru plante, animale, produse alimentare și hrană pentru animale nu a emis un aviz în termenul stabilit de președintele său. Comitetul de apel a fost sesizat pentru o nouă deliberare și a emis un aviz.
- 27 La 12 decembrie 2017, Comisia a adoptat Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2324 de reînnoire a aprobării substanței active glifosat, în conformitate cu Regulamentul nr. 1107/2009 și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare nr. 540/2011 (JO 2017, L 333, p. 10, denumit în continuare „actul atacat”).
- 28 Prin actul atacat, aprobarea glifosatului a fost reînnoită, în anumite condiții, până la 15 decembrie 2022.
- 29 Considerentul (25) al actului atacat arată că măsurile pe care le prevede sunt conforme cu avizul comitetului de apel menționat la punctul 26 de mai sus.

Procedura și concluziile părților

- 30 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 28 februarie 2018, reclamanta, Associazione Nazionale GranoSalus – Liberi Cerealicoltori & Consumatori, o asociație italiană formată din producători de grâu și din consumatori, precum și din asociațiile lor de protecție, a introdus prezenta acțiune.
- 31 Printr-un act separat din 30 mai 2018, Comisia a ridicat o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 130 din Regulamentul de procedură al Tribunalului.
- 32 Reclamanta și-a depus observațiile cu privire la excepția de inadmisibilitate la 9 iulie 2018.
- 33 Prin actele din data de 8, 11 și 12 iunie 2018, Helm AG, Monsanto Europe NV/SA și Monsanto Company, Nufarm GmbH & Co. KG, Nufarm, Albaugh Europe Sàrl, Albaugh UK Ltd și Albaugh TKI d.o.o., precum și Barclay Chemicals Manufacturing Ltd au formulat o cerere de intervenție în susținerea concluziilor Comisiei.
- 34 În cererea introductivă, reclamanta solicită Tribunalului anularea actului atacat.
- 35 Comisia solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii ca vădit inadmisibilă;
 - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată;
 - cu titlu subsidiar, stabilirea unui nou termen pentru continuarea judecării, în aplicarea articolului 130 alineatul (8) din Regulamentul de procedură.
- 36 În cadrul observațiilor sale cu privire la excepția de inadmisibilitate, reclamanta solicită Tribunalului respingerea acestei excepții.

- 37 Pe de altă parte, reclamanta solicită Tribunalului să dispună o măsură de cercetare judecătorească constând în reproducerea pasajelor din raportul EFSA în care sunt reexamineate studiile privind efectele potențiale ale glifosatului asupra sănătății umane, în scopul de a le compara cu dosarul numit „Monsanto Papers” care conține documente interne ale grupului Monsanto făcute publice de către instanțe din Statele Unite în cursul anului 2017.

În drept

- 38 Potrivit articolului 130 alineatele (1) și (7) din Regulamentul de procedură, la solicitarea pârâtului, Tribunalul se poate pronunța asupra admisibilității fără a intra în dezbateră fondului.
- 39 În speță, Tribunalul consideră că este suficient de lămurit de înscrisurile de la dosar și decide să se pronunțe fără continuarea procedurii.

Cu privire la excepția de inadmisibilitate

- 40 În sprijinul excepției de inadmisibilitate, Comisia susține că reclamanta nu are calitate procesuală activă. Pe de o parte, actul atacat nu ar viza-o în mod direct și individual. Pe de altă parte, actul atacat ar fi un act normativ care presupune măsuri de executare.
- 41 Reclamanta contestă argumentele Comisiei și susține, în particular, că actul atacat o vizează în mod direct și nu presupune măsuri de executare.
- 42 Cu titlu introductiv, trebuie să se arate că reclamanta este o asociație înființată cu scopul de a proteja și de a pune în valoare cultivarea cerealelor de calitate, în vederea protejării consumatorilor. Această asociație are, în acest cadru, drept misiune, în special reprezentarea, protecția și apărarea membrilor săi, care sunt producători de grâu și consumatori care au reședința în sudul Italiei, precum și cetățeni ai Uniunii.
- 43 Or, potrivit Curții, o asociație nu poate, în principiu, să introducă o acțiune în anulare decât dacă poate invoca un interes propriu sau dacă membrii pe care îi reprezintă sau unii dintre aceștia au calitate procesuală activă în mod individual (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 martie 2018, European Union Copper Task Force/Comisia, C-384/16 P, EU:C:2018:176, punctul 87 și jurisprudența citată). Prin urmare, trebuie să se identifice dacă, în speță, reclamanta se prevalează de una sau de cealaltă dintre aceste ipoteze.

Cu privire la existența unui interes propriu al reclamantei

- 44 În ceea ce privește problema dacă reclamanta poate invoca un interes propriu, trebuie amintit că, potrivit Curții, existența unor circumstanțe particulare precum rolul jucat de o asociație în cadrul unei proceduri care a condus la adoptarea unui act în sensul articolului 263 TFUE poate justifica admisibilitatea unei acțiuni introduse de aceasta, în special atunci când poziția sa de negociatoare a fost afectată de acest act sau atunci când reglementarea în cauză îi recunoaște un drept de natură procedurală (a se vedea Hotărârea din 13 martie 2018, European Union Copper Task Force/Comisia, C-384/16 P, EU:C:2018:176, punctul 88 și jurisprudența citată).
- 45 În speță, reclamanta susține că actul atacat afectează interesele apărute de aceasta, în special combaterea oricărei forme de speculație sau de abuz care s-ar manifesta pe piață în detrimentul agricultorilor. Cu toate acestea, în observațiile pe care le-a prezentat, aceasta nu a indicat că ar fi avut un rol în elaborarea actului atacat sau că ar dispune de drepturi specifice în cadrul procedurii care a condus la adoptarea acestui act.

46 Rezultă că, în lumina jurisprudenței dezvoltate de Curte, reclamanta nu prezintă interesul propriu care i-ar fi permis să introducă în numele său o acțiune în anulare în fața Tribunalului și că, prin urmare, prezenta acțiune nu poate fi, în principiu, declarată admisibilă decât dacă se demonstrează că membrii reclamantei sau unii dintre ei au prin ei înșiși calitate procesuală activă.

Cu privire la calitatea procesuală activă în mod individual a membrilor reclamantei

47 Potrivit articolului 263 al patrulea paragraf TFUE orice persoană fizică sau juridică poate formula o acțiune împotriva actelor al căror destinatar este sau care o privesc direct și individual, precum și împotriva actelor normative care o privesc direct și care nu presupun măsuri de executare.

48 Articolul 263 al patrulea paragraf TFUE distinge astfel trei ipoteze în care o acțiune în anulare introdusă de o persoană fizică sau juridică poate fi declarată admisibilă.

– Cu privire la calitatea de destinatari ai actului

49 Cu privire la prima ipoteză care privește destinatarul actului, trebuie amintit că această noțiune de destinatar trebuie înțeleasă în sens formal, ca vizând persoana desemnată în acest act drept destinatar al acestuia (Hotărârea din 21 ianuarie 2016, SACBO/Comisia și INEA, C-281/14 P, nepublicată, EU:C:2016:46, punctul 34).

50 În speță, membrii reclamantei nu pot fi considerați destinatarii actului atacat întrucât nu sunt desemnați în actul menționat ca destinatari ai acestuia.

– Cu privire la afectarea directă și individuală

51 În ceea ce privește cea de a doua ipoteză, trebuie să se stabilească dacă membrii reclamantei sau unii dintre ei sunt vizați, în special în mod individual, de actul atacat.

52 Potrivit Curții, alte subiecte decât destinatarii unui act nu pot pretinde că acest act le privește în mod individual, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, decât dacă acesta le afectează în considerarea anumitor calități care le sunt specifice sau a unei situații de fapt care le caracterizează în raport cu orice altă persoană și, ca urmare a acestui fapt, le individualizează într-un mod analog cu modul în care ar fi individualizat destinatarul (Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, 25/62, EU:C:1963:17, p. 223).

53 În schimb, atunci când un act afectează subiecte făcând parte dintr-o categorie abstractă sau dintr-un grup neindividualizat de persoane, condițiile impuse de jurisprudența citată la punctul 52 de mai sus nu sunt îndeplinite.

54 În speță, este necesar să se constate că, potrivit articolului 1 din actul atacat, măsura care constă în reînnoirea aprobării glifosatului, sub rezerva îndeplinirii condițiilor prevăzute în anexa I la acest act privește, în mod abstract și general orice persoană care intenționează să producă, să comercializeze sau să utilizeze această substanță sau produse fitosanitare care conțin această substanță, precum și orice persoană care deține autorizații de introducere pe piață a acestor produse fitosanitare.

55 Prin urmare, actul atacat se aplică unor situații determinate în mod obiectiv și produce efecte juridice în privința unor categorii de persoane avute în vedere în mod general și abstract. Rezultă că acest act are o aplicabilitate generală.

- 56 Reclamanta susține că actul atacat îi afectează pe unii dintre membrii săi, întrucât continuarea utilizării glifosatului ar aduce atingere sănătății acestora, în calitatea lor de cetățeni ai Uniunii și în calitatea lor de consumatori.
- 57 În această privință, trebuie să se constate că tocmai în calitatea lor generală de consumatori și de cetățeni ai Uniunii unii dintre membrii reclamantei ar fi afectați de actul atacat.
- 58 Astfel, după cum recunoaște însăși reclamanta, reînnoirea aprobării glifosatului ar aduce atingere sănătății unor membri ai reclamantei din cauza pericolozității și a prezenței sale în produse și în bunuri de consum curent, în principal în apă, acești membri fiind afectați în calitatea lor de consumatori și de cetățeni ai Uniunii.
- 59 Reclamanta mai susține că în cazul continuării utilizării glifosatului se cauzează prejudicii patrimoniale pentru unii dintre membrii săi care sunt producători de grâu, dat fiind că, din convingerile lor etice și științifice reflectate în statutul său, aceștia din urmă nu utilizează această substanță activă, astfel încât ar fi dezavantajați din punct de vedere economic față de producătorii care utilizează această substanță activă, din cauza unor costuri mai mari, a unei producții mai mici ca volum și a unor prețuri de vânzare mai ridicate.
- 60 În această privință, trebuie să se arate că afectarea de care se prevalează reclamanta cu privire la unii dintre membrii săi care sunt producători de grâu nu este diferită de aceea pe care o poate invoca orice agricultor care, din motive care îi sunt proprii, s-ar abține să utilizeze glifosatul în favoarea altor soluții care atrag pentru el anumite costuri.
- 61 Rezultă că actul atacat îi afectează pe membrii reclamantei având în vedere calitatea lor obiectivă de consumatori, de cetățeni ai Uniunii sau de producători de grâu la fel ca orice alt consumator, cetățean al Uniunii sau producător de grâu care se află, în prezent sau în mod potențial, într-o situație identică.
- 62 Astfel, reclamanta nu a dovedit că membrii săi sau unii dintre ei erau vizați în mod individual de actul atacat.
- 63 Întrucât condițiile în care o persoană trebuie să fie vizată în mod direct și individual de actul a cărui anulare este solicitată sunt cumulative, nu este necesar să se stabilească dacă membrii reclamantei sau unii dintre ei sunt, pe de altă parte, vizați în mod direct de actul atacat.
- 64 Prin urmare, calitatea procesuală activă în mod individual a membrilor reclamantei sau a unora dintre ei nu se poate întemeia pe cea de a doua ipoteză prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE.
- *Cu privire la calificarea actului atacat ca fiind un act normativ care nu presupune măsuri de executare*
- 65 Cea de a treia ipoteză în care este admisibilă o acțiune în anulare introdusă de o persoană fizică sau juridică este cea în care acest act constituie un act normativ care privește în mod direct această persoană și care nu presupune măsuri de executare.
- 66 În această privință, trebuie să se arate că, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, noțiunea de act normativ cuprinde actele cu aplicabilitate generală, cu excepția actelor legislative (Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctul 60).
- 67 În speță, actul atacat constituie un astfel de act normativ din moment ce, pe de o parte, este vorba despre un act cu aplicabilitate generală, după cum s-a arătat la punctul 55 de mai sus, și, pe de altă parte, acesta nu a fost adoptat potrivit procedurii legislative ordinare descrise la articolul 294 TFUE

sau potrivit unei proceduri legislative speciale, astfel cum este definită la articolul 289 alineatul (2) TFUE, care presupune intervenția Parlamentului European cu participarea Consiliului Uniunii Europene sau viceversa. Această chestiune nu este de altfel contestată de părți.

- 68 Pe de altă parte, noțiunea „acte normative [...] care nu presupun măsuri de executare” în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE trebuie interpretată în lumina obiectivului acestei dispoziții, și anume acela de a evita ca un particular să trebuiască să încalce dreptul pentru a putea avea acces la o instanță (Hotărârea din 19 decembrie 2013, Telefónica/Comisia, C-274/12 P, EU:C:2013:852, punctul 27).
- 69 Atunci când un act normativ produce efecte în mod direct asupra situației juridice a unei persoane fizice sau juridice fără a fi necesare măsuri de executare, aceasta din urmă ar fi lipsită de protecție jurisdicțională efectivă, dacă nu ar dispune de o cale de atac directă în fața instanței Uniunii pentru a contesta legalitatea acestui act normativ (Hotărârea din 19 decembrie 2013, Telefónica/Comisia, C-274/12 P, EU:C:2013:852, punctul 27).
- 70 În schimb, atunci când un act normativ presupune măsuri de executare, controlul jurisdicțional al respectării ordinii juridice a Uniunii este asigurat, astfel cum rezultă din cuprinsul articolului 19 alineatul (1) TUE, nu numai de Curte, ci și de instanțele statelor membre.
- 71 Astfel, pe de o parte, dacă punerea în aplicare a unui act normativ revine instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii, persoanele fizice sau juridice pot să introducă la instanțele Uniunii o acțiune directă împotriva actelor de punere în aplicare în condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE și, în susținerea acestei acțiuni, să invoce nelegalitatea actului de bază în cauză, în temeiul articolului 277 TFUE (Hotărârea din 23 aprilie 1986, Les Verts/Parlamentul European, 294/83, EU:C:1986:166, punctul 23).
- 72 Pe de altă parte, atunci când punerea în aplicare a unui act normativ revine statelor membre, persoanele fizice sau juridice pot contesta validitatea măsurii naționale de executare în fața unei instanțe naționale și, în cadrul acestei proceduri, pot invoca nevaliditatea actului de bază, astfel încât să o determine pe aceasta, dacă este cazul, să sesizeze Curtea, în temeiul articolului 267 TFUE, pe calea întrebărilor preliminare (Hotărârea din 23 aprilie 1986, Les Verts/Parlamentul European, 294/83, EU:C:1986:166, punctul 23).
- 73 Pentru a aprecia dacă un act normativ presupune măsuri de executare, trebuie să se facă o raportare la poziția reclamantului, fără să aibă relevanță aspectul dacă actul în cauză presupune măsuri de executare în privința altor justițiabili (Hotărârea din 19 decembrie 2013, Telefónica/Comisia, C-274/12 P, EU:C:2013:852, punctul 30, și Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açúcares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 32).
- 74 În speță, trebuie, așadar, să se stabilească dacă actul atacat, de reînnoire a aprobării glifosatului pentru o perioadă de cinci ani, presupune măsuri de executare, în privința membrilor reclamantei.
- 75 Pentru aceasta, trebuie să se aibă în vedere mecanismul stabilit prin cadrul normativ aplicabil în speță.
- 76 În conformitate cu Regulamentul nr. 1107/2009, ca orice substanță activă, glifosatul face obiectul unei evaluări în două etape.
- 77 Într-o primă etapă, substanța activă este evaluată, ca atare, la nivelul Uniunii, și aprobată de către Comisie, potrivit procedurii reglementate la articolele 7-13 din Regulamentul nr. 1107/2009, dacă se stabilește că aceasta este conformă cu criteriile de aprobare prevăzute la articolul 4 din același regulament.

- 78 Într-o a doua etapă, produsul fitosanitar care conține substanța activă aprobată de Uniune este evaluat de către statele membre, care eliberează, după caz, o autorizație de introducere pe piață a acestui produs, cu respectarea procedurii și a condițiilor de autorizare prevăzute la articolele 28-39 din Regulamentul nr. 1107/2009.
- 79 Astfel, prin aplicarea reglementării, un produs fitosanitar care conține substanța activă „glifosat” aprobată de Comisie nu poate fi introdus pe piață și nici utilizat, fără autorizația acordată, în statul membru în cauză, de către autoritățile aceluși stat.
- 80 În mod cert, articolele 14-20 din Regulamentul nr. 1107/2009 prevăd că reînnoirea aprobării unei substanțe active este acordată de către Comisie, la cererea unui producător al substanței active respective, dacă sunt îndeplinite criteriile de aprobare prevăzute la articolul 4 din regulamentul menționat.
- 81 Cu toate acestea, reînnoirea aprobării unei substanțe active nu presupune, în sine, confirmarea, prelungirea sau reînnoirea autorizațiilor de introducere pe piață acordate de statele membre pentru un produs fitosanitar care conține această substanță activă.
- 82 Astfel, conform articolului 32 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1107/2009, autorizațiile de introducere pe piață sunt acordate pentru o perioadă de valabilitate limitată în timp. Potrivit celui de al doilea paragraf al alineatului respectiv, această perioadă nu poate depăși un an de la data expirării aprobării substanței active conținute în produsul fitosanitar. Ulterior, aceasta este stabilită astfel încât să corespundă cu durata aprobării respectivei substanțe active.
- 83 De altfel, articolul 43 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1107/2009 prevede, pe de o parte, că autorizația de introducere pe piață a unui produs fitosanitar se reînnoiește în baza unei cereri depuse de către titularul autorizației și, pe de altă parte, că o astfel de cerere trebuie depusă în termen de trei luni de la reînnoirea aprobării substanței active conținute în acest produs fitosanitar.
- 84 Rezultă că actul atacat își produce efectele față de membrii reclamantei, și anume consumatori, cetățeni ai Uniunii și producători de grâu ale căror interese aceasta le reprezintă, prin intermediul reînnoirii autorizațiilor de introducere pe piață a produselor fitosanitare care conțin substanța activă „glifosat” acordate de statele membre.
- 85 Astfel de reînnoiri ale autorizațiilor de introducere pe piață constituie, potrivit jurisprudenței menționate la punctele 68-73 de mai sus, măsuri de executare a actului atacat, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE.
- 86 Această concluzie nu este contrazisă de celelalte argumente invocate de reclamantă.
- 87 În primul rând, reclamanta subliniază că, în opinia sa, actul atacat presupune, în sine, menținerea autorizațiilor de introducere pe piață a produselor fitosanitare care conțin substanța activă „glifosat” care fuseseră eliberate, în conformitate cu articolele 29 și 32 din Regulamentul nr. 1107/2009, de autoritățile italiene, și care erau în vigoare la data adoptării actului menționat.
- 88 În această privință, trebuie să se arate că acest argument se întemeiază pe premisa potrivit căreia reînnoirea aprobării substanței active „glifosat” de către Comisie implică în mod automat confirmarea, prelungirea sau reînnoirea autorizațiilor de introducere pe piață acordate de statele membre pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă.
- 89 Or, după cum reiese din cuprinsul punctelor 81-83 de mai sus, această premisă este incorectă.

- 90 Pe de altă parte, este adevărat că, în temeiul articolului 43 alineatele (5) și (6) din Regulamentul nr. 1107/2009, statele membre iau o hotărâre cu privire la cererea de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a unui produs fitosanitar în termen de maximum douăsprezece luni de la reînnoirea aprobării pentru substanța activă conținută în acest produs fitosanitar și autorizația se poate prelungi pentru perioada necesară finalizării examinării cererii și adoptării unei hotărâri cu privire la reînnoirea autorizației atunci când, din motive independente de voința titularului autorizației, nu se adoptă nicio hotărâre cu privire la reînnoirea autorizației înainte de expirarea acesteia.
- 91 Astfel, autoritățile italiene au decis, potrivit reclamantei, să prelungească, în mod provizoriu, toate autorizațiile de introducere pe piață a produselor fitosanitare care conțin substanța activă „glifosat”.
- 92 Cu toate acestea, trebuie să se arate că o astfel de prelungire nu rezultă în mod automat din reînnoirea de către Comisie a aprobării substanței active „glifosat”, ci dintr-o intervenție a statului membru în cauză, înțelegându-se că o astfel de intervenție trebuie să poată da naștere unei proceduri în fața unei instanțe naționale (a se vedea în acest sens Ordonanța din 12 ianuarie 2017, ACDA și alții/Comisia, T-242/15, EU:T:2017:6, punctele 45-47 și jurisprudența citată).
- 93 În al doilea rând, reclamanta susține că măsurile luate de statele membre în privința autorizațiilor de introducere pe piață a produselor fitosanitare care conțin substanța activă „glifosat” nu pot fi considerate măsuri de executare, dat fiind că actul atacat nu ar prevedea decât precauții de ordin general pentru aplicarea sa, lăsând în totalitate la latitudinea statelor membre adoptarea măsurilor de punere în aplicare și, mai ales, nu ar prevedea niciun parametru de referință pentru aplicarea lor concretă.
- 94 Presupunând că acest argument trebuie interpretat în sensul că un act normativ ar putea fi considerat drept un act care presupune măsuri de executare numai dacă conține dispoziții detaliate și specifice pentru executarea sa, trebuie să se arate că reînnoirea aprobării substanței active „glifosat” este supusă mai multor condiții care trebuie luate în considerare de statele membre atunci când au în vedere reînnoirea autorizațiilor de introducere pe piață a unor produse fitosanitare care conțin această substanță activă.
- 95 Pe de altă parte, în ceea ce privește eventuala marjă de apreciere de care dispun statele membre în cadrul executării actului atacat, trebuie amintit că un caracter mecanic sau nu al măsurilor adoptate la nivel național este lipsit de relevanță pentru a stabili dacă un act normativ presupune măsuri de executare în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctele 41 și 42).
- 96 Având în vedere elementele care precedă, trebuie să se concluzioneze că actul atacat nu constituie un act normativ lipsit de măsuri de executare, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE.
- 97 Într-o astfel de situație, calea prevăzută în tratat și în jurisprudența dezvoltată de Curte pentru interpretarea acestuia din urmă constă, atunci când o persoană fizică sau juridică dorește să obțină un control jurisdicțional al unui act cu aplicabilitate generală al Uniunii, în sesizarea unei instanțe naționale cu o acțiune prin care se contestă o măsură națională de executare, solicitându-se acestei instanțe să adreseze Curții întrebări preliminare cu privire la validitatea actului de bază adoptat la nivelul Uniunii (a se vedea punctul 72 de mai sus și jurisprudența citată).
- 98 Din aceste considerații rezultă că prezenta acțiune trebuie respinsă ca inadmisibilă în măsura în care este prezentată în fața Tribunalului.

Cu privire la cererea de dispunere a unei măsuri de cercetare judecătorească

- 99 Reclamanta solicită Tribunalului să dispună, cu titlu de măsură de cercetare judecătorească, reproducerea pasajelor din raportul EFSA în care sunt reexaminat studiile privind efectele potențiale ale glifosatului asupra sănătății umane, în scopul de a le compara cu dosarul numit „Monsanto Papers”.
- 100 În această privință, trebuie să se arate că această cerere privește fondul prezentei acțiuni și că, prin urmare, aceasta nu poate fi analizată, întrucât această acțiune este inadmisibilă.

Cu privire la cererile de intervenție

- 101 Conform articolului 142 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, intervenția este accesorie litigiului principal și rămâne fără obiect atunci când cererea introductivă este declarată inadmisibilă.
- 102 Prin urmare, nu este necesar să se pronunțe asupra cererilor de intervenție formulate de Monsanto Europe, Monsanto, Nufarm GmbH & Co. KG, Nufarm, Albaugh Europe, Albaugh UK, Albaugh TKI și Barclay Chemicals Manufacturing.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 103 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 104 Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisie, conform concluziilor acesteia din urmă.
- 105 În aplicarea articolului 144 alineatul (10) din Regulamentul de procedură, Helm, Monsanto Europe, Monsanto, Nufarm GmbH & Co. KG, Nufarm, Albaugh Europe, Albaugh UK, Albaugh TKI și Barclay Chemicals Manufacturing suportă fiecare propriile cheltuieli de judecată aferente cererii de intervenție.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera întâi)

decide după cum urmează

- 1) **Respinge acțiunea ca inadmisibilă.**
- 2) **Constată că nu mai este necesar să se pronunțe asupra cererilor de intervenție formulate de Helm AG, Monsanto Europe NV/SA, Monsanto Company, Nufarm GmbH & Co. KG, Nufarm, Albaugh Europe Sàrl, Albaugh UK Ltd, Albaugh TKI d.o.o. și Barclay Chemicals Manufacturing Ltd.**
- 3) **Obligă Associazione Nazionale GranoSalus – Liberi Cerealicoltori & Consumatori (Associazione GranoSalus) să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisia Europeană.**

- 4) Helm, Monsanto Europe, Monsanto, Nufarm GmbH & Co. KG, Nufarm, Albaugh Europe, Albaugh UK, Albaugh TKI și Barclay Chemicals Manufacturing suportă fiecare propriile cheltuieli de judecată referitoare la cererile de intervenție.**

Luxemburg, 14 februarie 2019.

Grefier
E. Coulon

Președinte
I. Pelikánová